

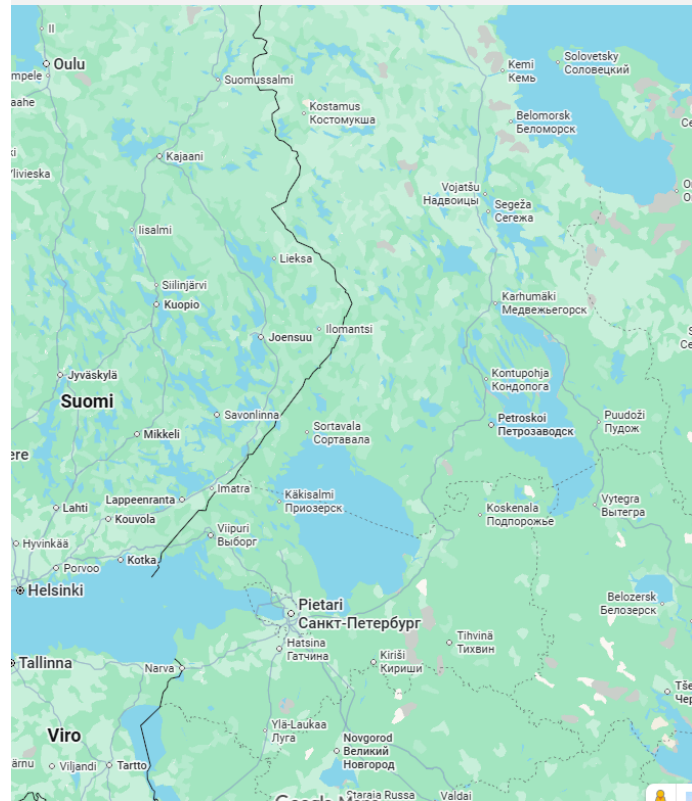
Afrikkalainen sikarutto (ASF) Suomessa

Elokuu 2026

Olli Heino ja Mari Lukkariniemi

Merkittävimmät uhat

- Korkeapatogeeninen lintuinfluenssa (HPAI)
- Afrikkalainen sikarutto (ASF)

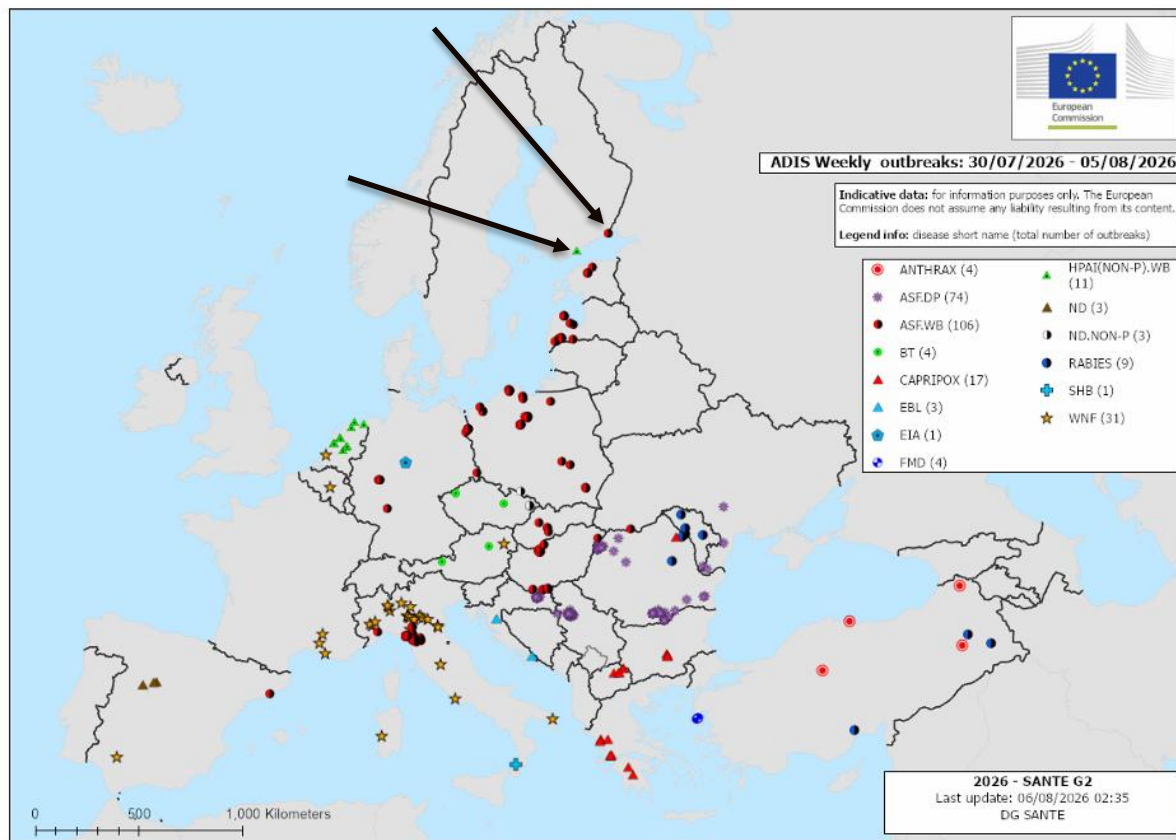

Sika

Tästä on
puhuttu pitkään!

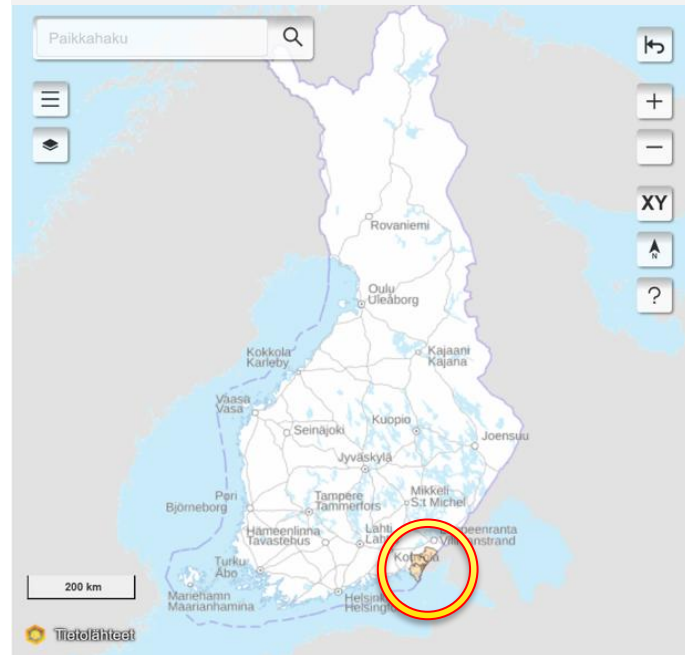
- Afrikkalainen sikarutto (ASF)
 - Korkea kuolleisuus, usein äkillinen tautikuva, korkea kuume, apaattisuus, ihon ja sisäelinten verenvuodot, ripuli, hengitysvaikeudet äkkikuolemat
 - **Tarttuu suorassa kontaktissa sikojen välillä veren, eritteiden ja ulosteiden kautta sekä saastuneiden välineiden ja lihatuotteiden kautta. Virus säilyy pitkään ympäristössä**
 - Huom! Oireet saattavat alkaa sikalassa hitaasti ja yksittäisistä sioista.
 - Tautitapauksessa lopetukset, liikkumis- ja kuljetusrajoitukset
 - **Bioturvallisuus ja villisikojen hallinta keskeinen torjuntakeino**
 - **Suomi: ei todettu tuotantosioissa, jatkuva riski villisikojen kautta**
 - Eurooppa: laajalle levinnyt Itä- ja Keski-Euroopassa, suurin akuutti uhka EU:n sikataloudelle

ADIS - Outbreaks weekly map overview

Mistä ASF-kriisi alkoi?

- Suomen ensimmäinen ASF-tapaus todettiin 30.7.2026, tiedote saapui noin kello 15.30
- Löydös: kuolleet villisianporsaات ja porsaiden osat, Virolahti
- Tauti todettu vain luonnonvaraisissa villisioissa – ei tuotantosikaloissa
- Tautiin ei ole rokotetta eikä hoitoa
- ASF ei tartu ihmiseen, kotimainen sianliha on turvallista

Viranomaistoimet

- Ruokavirasto johtaa torjuntaa
- Tartuntavyöhyke 30.7. tarkennus 31.7. ja ydinalue tiukemmin rajoituksin
- Komission täytäntöönpanopäätös 5.8. Rajoitusvyöhyke kattaa Virolahden, Miehikkälän ja osan Lappeenrantaa, voimassa 31.10. asti
- Uusi rajoitusaluetta koskeva päätös 13.8. missä laajennetaan tartuntavyöhykkeen ydinaluetta. Uusi kuolleen villisian löydös ja siten myös päätöksen korjaus 14.8.
- Rajoituksia mm. metsästykseen, ruokintaan, liikkumiseen, siirtoihin ja metsätöihin
- Villisikakannan hallinta viranomaisohjauksessa, raatojen etsintä ja tutkiminen ASF:n varalta

Viranomaistoimet – ASF Suomessa

RUOKAVIRASTO
Eläinlääkärivirasto • Finnish Food Authority

Tietoa meistä ▾ Asiointi

Etusivu Ajankohtaista Elintarvikkeet **Eläimet** Kasvit Laboratorio Tuot Teemat

Etusivu **Eläimet** Eläinten terveys ja eläintaudit Eläintaudit Siat Afrikkalainen sikarutto ASF Suomessa 2026

Eläinten tunnistaminen ja rekisteröinti ▾

Eläinten hyvinvointi ▾

Eläinten terveys ja eläintaudit ▴

Eläintautien vastustaminen ja valvonta ▾

Vesiviljely ▾

Terveydenhuolto ja sairauksien ehkäisy ▾

Eläintaudit ▴

Usealle eläinlajille yhteiset taudit ▾

Alpakat ja laamat ▾

Hevoset ▾

Kalat ja ravut ▾

Lampaat ja vuohet ▾

Lemmikkieläimet ▾

Luonnonvaraiset eläimet ▾

ASF Suomessa 2026

Afrikkalaisen sikaruton tapaukset Suomessa

Suomessa tehtiin ensimmäinen löydös afrikkalaista sikaruttoa (African swine fever, ASF) aiheuttavasta viruksesta 30.7.2026. Viruksen genomia havaittiin PCR-tutkimuksessa Virolahdelta kuolleenä löydetystä luonnonvaraisista villisioista. Tulokset vahvistettiin EU:n ASF-referenssilaboratoriossa.

Tartuntavyöhyke

Taudin leviämisen estämiseksi Ruokavirasto perusti alueelle 30.7.2026 tartuntavyöhykkeen. Tartuntavyöhykepäätöstä tarkennettiin 31.7.2026 annetulla päätöksellä ja tartuntavyöhykkeen sisälle perustettiin ydinalue, jossa on muuta aluetta tiukemmat rajoitukset.

Alueella voimassa olevat rajoitukset

Ruokaviraston päätös tartuntavyöhykkeen perustamisesta 14.8.2026 (korjattu päätös) (pdf)
Liite 1 Kartta tartuntavyöhykkeestä (pdf)
Liite 2 Valitusosoitus (pdf)

Alueella aiemmin voimassa olleet rajoitukset voi tarkastaa Ruokaviraston aiemmista päätöksistä:

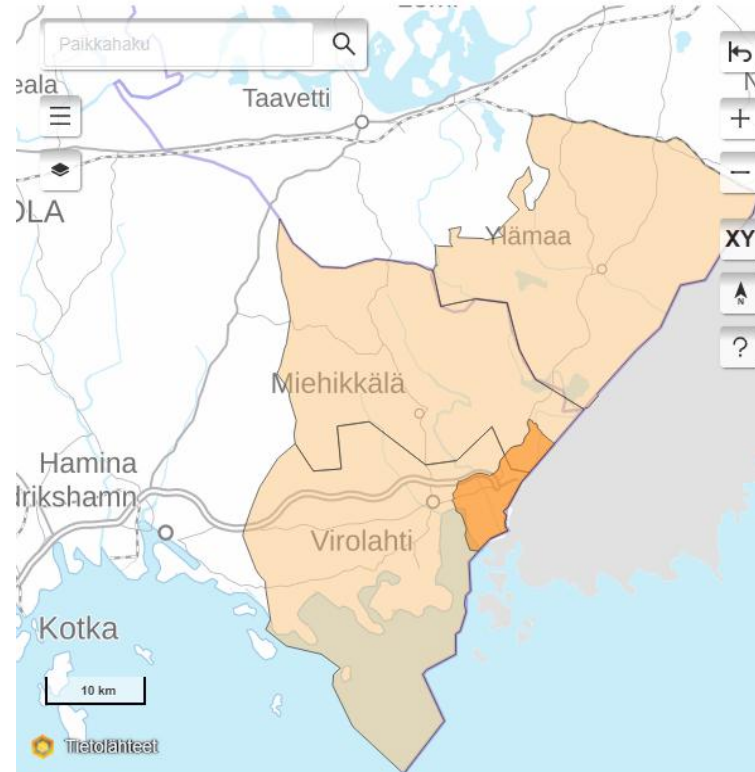
- Ruokaviraston päätös 7.8.2026 (pdf)
- Liite 1 Kartta tartuntavyöhykkeestä (pdf)
- Ruokaviraston päätös 31.7.2026 (pdf)

Kaikista kuolleenä löydetystä tai sairailta vaikuttavista villisioista tulee ilmoittaa nopeasti **kunnaneläinlääkärille**, joka järjestää näytteenoton taudin varalta. Lisätietoa löytyy **sivuiltamme**.

Usein kysyttyä afrikkalaisesta sikarutosta

Viranomastoimet

Vaikutukset sikaketjuun

- Vienti EU:n ulkopuolelle pysähtyi keskeisiltä osin (mm. Kiina, Japani)
- Osa viennistä palautui EU:n alueellistamissopimusten kautta (mm. Etelä-Korea ja Uusi-Seelanti)
- EU:n ulkopuolisen viennin arvo kymmeniä miljoonia
- Heijastuu koko ketjun talouteen, ei vain vyöhykkeellä
- Sikatiloilla tautisuojausten merkitys korostunut

Vaikutukset koko toimialaan

- Kasvinviljely: epävarmuus sadonkorjuusta ja sadon käytöstä riskialueella, Ruokaviraston ohjeet kuitenkin lievenneet ja toimiala ottanut vastuuta riskien minimoimisesta
- Metsätalous: hakkuut ja metsätyöt seis ydinalueella, koneet seisovat
- Metsästyskiellot vyöhykkeellä, kun syysjahtien alku lähestyy
- Vaikutuksia myös tapahtumiin, virkistyskäyttöön ja luonnontuotteiden keruuseen ja kaikkeen metsässä liikkumiseen erityisesti ydinalueella

MTK:n toimet mennessä

- Tiedote ja mediaviestintä heti 30.7.
- MTK:n delegaatio tapasi ministeri Essayahin 13.8.
- Johtokunnan kannanotto 7.8 havainnointikoulutus koko itärajalle, metsästäjien tiedottaminen syysjahtien alkaessa
- Jäsenwebinaari 6.8. tallenne kaikille saatavilla MTK Apissa
- Tiivis yhteydenpito MMM ja Ruokavirastoon, MTK kriisiryhmätyö alkoi välittömästi
- Vaikuttaminen jatkuu myös kv-tasolla

Viestit tiloille ja maanomistajille

- Noudata viranomaisten määräyksiä ja ohjeita Ilmoita jokainen kuolleena löydetty villisika
- Sikatilat: tautisuojaus kuntoon – estä villisikojen pääsy, suojaa rehut ja kuivikkeet, rajoita ulkopuolisten liikkumista
- Kirjaa taudista aiheutuvat kustannukset ja menetykset ylös korvausvaatimuksia varten
- Kysymykset MTK:n asiantuntijoille
- **Bioturvasta ei saa mitalia – sen puutteesta saa muistomerkin.**

MTK:n päävaatimukset

- ASF on hävitettävä Suomesta nopeasti ja siihen on saatava riittävät resurssit sekä nopeat päätökset ja selkeää viestintää.
- Sikatuotteiden vientimarkkinat on avattava kiireellisesti alueellistamisen avulla.
- Taudin leviäminen estettävä. Riskimateriaaleja ei pidä siirtää Kaakkois-Suomesta ja koko maan villisikakantaa on leikattava rajusti.
- Kaikki suorat ja välilliset kustannukset korvattava täysimääräisesti.

Viljamarkkinaan kohdistuvat vaikutukset

Viljaketju reagoi ASF:n löytymiseen nopeasti pysäyttämällä ostot rajoitusvyöhykkeeltä.

Nyt meneillään viljaketjun toimijoiden omat ratkaisut tilanteen ylipääsemiseksi – viljalogistiikkaa ohjataan siten ettei kontaminaatoriskiä sikarehuihin tule. Sopimustuottajat hoidetaan ensisijaisesti.

Tarvittavat lakimuutokset

Suomen lainsäädännössä on puutteita, mitkä hidastavat A-luokan eläintaudin taloudellisten vaikutusten minimointia

Tärkeimmät tarvittavat säädömuutokset

Ennaltaehkäisevä lopettaminen rajoitusalueella tai lähellä sitä

- Harkinnanvaraisesti
- Tapauskohtaisesti

Vaatii perustuslain analysointia

Metsästyslaki ja ASF

- Villisikaemakon metsästys vaikka sillä olisi porsaita – rangaistavuus pois
- Talviruokinnan rajoittaminen
- Muiden mahdollisten villisian metsästystä rajoittavien säädösten kumoaminen

Korvauskäytännöt

- Tällä hetkellä lainsäädäntö ei mahdollista korvauksia kuin virkaeläinlääkärin määräyksestä lopetetuista sioista
- Muut välilliset korvaukset sikatilalle harkinnanvaraisia, mutta edellyttäisi tilatason tartuntaa
- Korvaukset tulee mahdollistaa laajemmin

Maatalouspolitiikan keinot sikaketjun kustannusten korvaamiseen

Kansallisen tuen valmistelijoilla työn alla

- MMM ilmoittanut, että kriisitukipaketissa huomioidaan ASF
- Yksityiskohdista ei vielä kerrottu

Investointiavustus

- Investointiavustuksessa tilakeskuksen aitaamiseen on mahdollisuus saada tukea.
- Maatalousinvestointien seuraava hakujakso päättyy 15.8. Tästä seuraava hakujakso on 16.8-15.10
- Vaadittava tarkistus myös hyväksytyihin kustannuksiin?
- Tulkinnat aitaamisesta vaativat tarkennuksia

Sikaverkoston näkemyksiä

- Tuotannon lopetustuki: lopetukset mielummin lihatalojen ohjauksessa - vältettävä
- Hinnanalennustuki ruokkisi itseään – ja antaisi lihataloille välittömän signaalin siitä, että hintoja voi laskea - ?
- Hinnanlasku osuu tuottajiin epätasaisesti – kunnes pyyhkäisee koko alan läpi!

Muut toimet, joilla voitaisiin nostaa varautumisen tasoa

Tautivaarallisten sivutuotteiden hävitys ja raatojen säilytys

- Honkajoen kapasiteetti ei riitä jos A-luokan tauti iskee tiloille
- Tarvitaan sekä hävityskapasiteettia, että raatojen säilytystiloja – käytännössä raatokontteja
- Valtio voisi halutessaan ostaa kapasiteettia raadonkäsittelyketjuun

Taloudelliset analyysit

- Luke valmistautuu analysoimaan elinkeinoon kohdistuvia taloudellisia vaikutuksia yhteistyössä MTK kanssa.
- Sika-, vilja- ja metsätalouden analyysit ovat jo tekeillä

Kotieläintilojen bioturvataso nosto

- Tiloja on neuvottu tehostamaan bioturvatoimiaan ETT ohjeiden mukaisiksi
- Toimeenpano alkoi välittömästi
- Sikatiloille suositeltu, että viljaa ja olkea ei hankittaisi tartunta-alueelta
- Raadon hävitys, poikkeuslupa hautaamiseen mahdollistettava

Kiitos!

